

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Illvstrissimi Viri Petri De Marca Archiepiscopi Parisiensis Dissertationvm De Concordia Sacerdotii Et Imperii, Sev De Libertatibvs Ecclesiæ Gallicanæ, Libri Octo

Marca, Pierre de

Parisiis, 1669

Capvt Primvm.

urn:nbn:de:hbz:466:1-15617

LIBER OCTAVVS.

CAPVT PRIMVM.

Synopsis.

I. Agendum dein de jure Regalia. Quid sit jus illud, & in quo consistat. Regalia dividuntur in temporalem & spiritualem.

II. An jus illud per omnes Ecclesias cathedrales hujus regni diffundatur, an verò ad certas quasdam restrictum sit. Quid anno millesimo sexcentesimo octavo placitum Parlamento Parisiensi. Rex Henricus quartus prohibuit ne deinceps Parlamentum hujus controversia cognitionem susciperet; quam sacri Consistorij iudicio permisit.

III. Rectè autem intelligi non potest hac controversia quin ad antiquitatem recurratur, instituta videlicet comparatione antiqui juris & novi.

IV. Vasta est & nobilis controversia isthac, ideòque accuratè describenda.

V. In antecessum autem agendum est de electionibus canonicis Episcoporum, quatenus regia auctoritatis sive assensus regij mixtionem olim ea materia admittibat. Tum de Investituris. Et de juramento quod vocant fidelitatis.

DE Regalium jure tractatos à nominis ipsius vel potiùs à rei per nomen significatæ origine dissertationes auspicari recta methodus omnino videtur exigere. Sed interim seposita de vocabulo ipso in alium locum opportuniori disputatione, quid illo significetur in hac materia quam aggredimur, paucis explicandum est.

Ius itaque Regalium est jus Regi competens ad fruendum redditibus qui ad Ecclesias cathedrales sede vacante pertinent, donec novus Episcopus, fide Regi præstita, Ecclesiæ possessionem adipiscatur. Competit quoque jus ad conferendum Præbendas aliisque Beneficia quibus animarum cura non incumbit. Quare Pragmatici dividunt Regaliam (ut ipsi loqui solent. quam dictionem nos quoque deinceps usurpabimus.) in temporalem & spiritualem. Ad illam referunt reddituum temporalium fruitionem; ad istam verò, Beneficiorum collationem, quæ literis regiis fieri consuevit.

II. Porrò insignis controversia ab aliquot annis excitata est, an jus istud per omnes Ecclesias cathedrales universi regni dif-

fundatur, an verò ad certas quasdam restrictum sit. Cujus quidem decisio quæstionis, cum variis senatus Parisiensis consultis in longiorem deliberationem protracta fuisset, tandem anno MDCVIII. iudicio lato in auditorio publico, adversus Ecclesias omnes pro regij juris confirmatione promulgata est. Contra sententiam illam, qua plurimum Ecclesiarum libertas pessumdabatur, clerus Gallicanus apud Henricum quartum optimum Regem graviter conquestus est, & literas negotij illius avocatorias obtinuit, quibus, cognitione illa interdicto senatu, Ecclesiarum quæ se ab eo jure immunes profiterentur status Consilij sanctioris iudicio permissus est.

III. Sed juris regij & immunitatum ex adverso propositarum plenissima cognitione imbui non possumus nisi ab exordio narrationem per seculorum seriem diligenter expansam contexamus, instituta comparatione inter Iuris canonici regulas & juris regij novitatem; unde possumus addiscere quo tempore, & quibus de causis, à veteri & recepto jure discessum sit. Per viam illam regiam pergentibus difficile erit à vero aberrare: cujus dignitatem hac in re violant qui

Regalium origines ex arbitrio comminiscuntur.

IV. Neque verò paucis hac de re verbis agi potest, cum disputatio isthæc aliquot capita complectatur quæ in satis perplexa disquisitione versantur. Attamen argumenti nobilitas delicatiorum hominum, qui exactis disceptationibus anguntur, ingenii satisfacere poterit; præcipuè cum illa tantum attingere velimus quæ necessaria sunt omnino ad Regalium cognitionem; dilatis in aliud tempus quæ absque piaculo, licet eruditionis plena, hinc omitti possunt.

V. Electionum canonicarum materies, quæ tam latè patet, hinc tamen delibanda est, quatenus regie auctoritatis sive assensus regij mixtionem olim admittebat. Vnde proficitur de Investituris, & quæ illas secuta sunt, sacerdotij & imperij controversis agendi necessitas. Fidei quoque ab Episcopis exacta, & Regibus præstita, injicienda mentio, cum illius beneficio Regalia effectus definant. Canonum quoque & legum publicarum constituta adducenda erunt, quibus vacantium sedium redditus Ecclesiæ aut successoribus olim reservati erant. Discutienda quoque erit feudaliū rerum recentiori jure introducta natura; quæ vassalli morte beneficij sive regalium redditus domino feudi addicit, donec hominij præstatione novus vassallus defungatur. Tum subnectendum quid ex eo jure præsumptum sit à Principibus in perceptione fructuum qui ad episcopatus vel abbatias vacantes pertinebant, quid à Conciliis posterioribus constitutum, quid regii edictis receptum, & senatus Parisiensis consultis decisum fuerit. Quibus omnibus disceptatis, aperiet sese juris istius regij quod Regaliam vocant origo. Vnde quisque colligere poterit quid de principali illa questione sentiendum sit, scilicet an coerceri debeat ad certas Ecclesias Regalia, vel ad regni istius universas porrigi.

CAPVT II.

Synopsis.

I. In Episcopis constituendis vetus Ecclesia secuta est exemplum Apostolorum. Designatio persona olim ab iisdem fiebat à quibus consecratio. Describitur in averseione vetus forma electionum.

II. Antiquitas nihil clero & populo tribuit præter solum testimonium & consensum, electionem autem ipsam & iudicium Metropolitano & Episcopis provincialibus. Discrimen nullum erat inter clericum servatum & populum in testimonio dando.

III. Hæc opinio nova est. Ejus tamen ope

conciliari poterunt dua contraria sententia, de quibus multum digladiantur scriptores. Ex necessitate consensus populi manavit assensus regij necessitas.

IV. Episcopi provinciales accedebant ad Ecclesiam vacantem; & successorem deligebant plebe presente, cui relinquebatur facultas suffragandi vel resistendi electioni. Probatum ex Cypriano.

V. Hic usus descendit ex traditione divina, Quam modo accipiendum sit plebis testimonium & Episcoporum iudicium.

VI. Electionum Christianarum ritus illustrantur ex Lampridij loco valde illustri. Probatum iterum auctoritate Cypriani in arbitrio plebis positum fuisse an electum admittet vel recusaret.

VII. Ergo plebs quidem testimonium ferre poterat; sed tamen jus æquum cum Episcopis non habebat in electionibus. Refelluntur Novatores, qui Cypriani verba in diversum trahunt, ut electionum iura plebi vindicent.

VIII. Origenes presentiam populi requirit in ordinando Episcopo. Cur ita visum. Quid significent iis verbis, qui foris sunt, in prima Pauli epistola ad Timotheum.

IX. Clemens quoque Romanus docet Episcopos eligi ab Episcopis, sed gratos & acceptos debere illos esse fidelibus. Emendatur versio Juny Patricij.

X. Arbitrium electionum penes Episcopos fuisse ayo Origenis patet ex Eusebio.

I. **P** R I M A illa pars aggredienda est quæ canonicas electiones & regiam cum illis progressu temporis admittam potestatem respicit. In Episcopis constituendis petitam ab exemplo Apostolorum formam secuta est vetus Ecclesia; quæ in personæ designatione & ejus postea consecratione per manus impositionem versabatur. Quæ duæ actiones ab ipso Ecclesiæ exordio usque ad hanc ætatem in Oriente, & usque ad quartum seculum in Occidente, conjungi solebant; adeo ut, quem admodum fieri solet in actibus legitimis qui neque diem recipiunt nec conditionem, designatio ab iisdem fieret à quibus ipsa consecratio. Episcopi scilicet in unum collecti promovendæ personæ vitam antea actam ejusque merita discutiebant, & probatam ordinabant. Sed in personæ deligendæ examine, vacantis Ecclesiæ clerum & populum interrogantes, eorum testimonia exquirebant, atque consensum præstolabantur, ne invitis obruderetur Episcopus. Itaque desideria & vota cleri atque populi necessaria quidem erant ut in pace fieret ordinatio; sed vis & supremum arbitrium electionis penes Episcopos erat uniuscujusque provincie. Harum promotionum ordo deinde per canones apertius explicatus est, ad vitandam scilicet, quæ frequenter accidebat, ex Episcoporum absentia in deligendis personis moram longiorem & in examine faciendo perturbationem. Electiones itaque in occidentali